

NBP uczci 230. rocznicę Konstytucji 3 Maja

Narodowy Bank Polski (NBP) wprowadził do obiegu złotą monetę o nominale 100 zł i srebrną monetę o nominale 50 zł upamiętniające 230. rocznicę Konstytucji 3 Maja – dzieła odrodzonej Rzeczypospolitej.

Na rewersie monety złotej znajduje się **herb Królestwa Polskiego z czasów Stanisława Augusta: pod koroną królewską Orzeł Biały (herb Korony Polskiej), Pogoń (herb Wielkiego Księstwa Litewskiego) i Ciołek (herb Poniatowskich)**; ponadto wstęga z dewizą: *Pro fide, lege et grege* (Za wiarę, prawo i naród), a u dołu **krzyż najwyższego odznaczenia państwowego – Orderu Orła Białego**.

Na rewersie monety srebrnej został przedstawiony fragment obrazu Jana Matejki *Konstytucja 3 maja 1791 roku*. Na pierwszym planie niesiony przez posłów marszałek Sejmu Czteroletniego Stanisław Małachowski, trzymający w ręku tekst Ustawy Rządowej 3 maja. Poniżej zamieszczono fragment preambuły konstytucji. **Na awersie monety srebrnej znajduje się górna część karty tytułowej jednego z wczesnych druków Konstytucji 3 maja** wydanego w oficynie Michała Grölla w Warszawie oraz **herb Królestwa Polskiego z 1791 r.**

Złota moneta o nominale 100 zł zostanie wyemitowana **w nakładzie do 1200 sztuk** i można ją będzie nabyć w cenie 2200 zł brutto. Nakład srebrnej monety o nominale 50 zł **wyniesie do 6000 sztuk**, a cena – 900 zł brutto. Monety będzie można kupić w Oddziałach Okręgowych NBP i sklepie internetowym Kolekcjoner.

- Rzeczpospolita była uzależniona od Rosji od początku XVIII w., ale społeczeństwo, odrodzone dzięki Komisji Edukacji Narodowej, Szkole Rycerskiej i zreformowanym kolegiom zakonnym, coraz trudniej godziło się z brutalną rosyjską ingerencją w życie kraju. Wybuch wojny rosyjsko-tureckiej (1787) wzbudził nadzieje, że Katarzyna II będzie musiała osłabić dławiącą Rzeczpospolitą uwięź. W takiej sytuacji zebrał się skonfederowany, a więc nienarażony na weto sejm lat 1788–1792, który przeszedł do historii jako Sejm Czteroletni lub Wielki – z racji swych dokonań. Ich zwieńczeniem miała się stać nowoczesna konstytucja. [...] Konstytucję przyjęto w drodze „zamachu stanu”, ale w lutym 1792 r. zaaprobowano ją ponad 90% sejmików w ogólnokrajowym referendum trzeciomajowym. Ustawa Rządowa 3 maja deklarowała suwerenność narodu i monteskiuszowski trójpodział władz, usuwała liberum veto i ustanawiała tron dziedziczny, a dopuszczając mieszczan do współdecydowania, rozszerzała bazę społeczną ustroju. Rzeczpospolita stała się nowoczesną monarchią konstytucyjną i zaczęła odzyskiwać prestiż w Europie. Interwencja rosyjska w maju 1792 r. i przegrana przez nas wojna przyniosły upadek dzieła 3 maja, a potem polskiej państwowości. Konstytucja stanowiła jednak dowód, iż „wolni od hańbiących obcej przemocy nakazów” potrafiliśmy odrodzić państwo. Przywróciło to Polakom szacunek dla siebie i dla własnej tradycji. Pamięć o majowych dokonaniach przyświecała walce o

odzyskanie niepodległej ojczyzny – przypomina wydarzenie prof. Zofia Zielińska.

Więcej informacji można znaleźć w folderze emisyjnym.

źródło: Narodowy Bank Polski

oprac.: Paulina Dulewicz

